

در رساله‌های حضرت امام صادق علیه السلام

المنطق

قیاس مرکب

جلسه ۱۲۰

استاد فرخی

قیاس مرکب از دو منفصله :

برای آن که بتوان از قیاس مرکب از دو منفصله، نتیجه گیری کرد، باید مقدمات منفصله را به متصله تحویل برد، و آنگاه از آن قضایای متصله، شکلی از قیاس را که واجد شروط باشد، تنظیم کرد. و نتیجه ی بدست آمده، یک متصله خواهد بود، که البته می توان آن را به منفصله تبدیل کرد.
الف: نحوه ی تبدیل منفصله ی موجه به متصله :

اگر قضیه ی منفصله، حقیقه باشد، می توان از آن چهار قضیه ی متصله که در کم و کیف با آن مساوی است بدست آورد، که در صدق، ملازم با آن باشند. این چهار متصله عبارتند از :

۱. اگر مقدم صادق باشد، تالی کاذب است.

۲. اگر تالی صادق باشد، مقدم کاذب است.

۳. اگر مقدم کاذب باشد، تالی صادق است.

۴. اگر تالی کاذب باشد، مقدم صادق است.

ب: اگر منفصله، مانع الجمع باشد، تنها دو متصله ی نخست از آن بدست می آید.

ج: اگر مانع الجمع باشد، تنها دو متصله ی اخیر از آن بدست می آید.